

Małgorzata Dowlaszewicz: Klassiek of verouderd? Historische literatuur in transnationale context

Kijkend naar de titels van vertaalde literatuur in afgelopen decennia lijkt het erop dat men nauwelijks meer aandacht heeft voor historische teksten. Vertalingen van middeleeuwse 'evergreens', de fantastische zeventiende-eeuwse toneelstukken en gedichten of de verlichtingsroman komen maar zelden aan bod. In deze presentatie wordt ingegaan op de manieren waarop historische Nederlandse literatuur buiten de taalgrenzen circuleert en de redenen om deze oude literatuur überhaupt te vertalen.

Historische literatuur kent vaak een andere receptiegeschiedenis dan de moderne literatuur en deze verschillen zijn verbonden met het specifieke karakter van historische werken. Het eerste en belangrijkste verschil is dat de taal van vroegere eeuwen verschilt van het moderne Nederlands waardoor de teksten als het ware dubbel moeten worden vertaald - naar de moderne taal en naar de vreemde taal. Ook vertegenwoordigen deze werken vaak genres die nu niet meer bestaan. Bij de vertalingen wordt ook vaak gebruik gemaakt van moderne Nederlandse hertalingen van oude teksten. Dit is echter niet altijd een positief verschijnsel. Aan de ene kant worden onbekende teksten aan een breder publiek beschikbaar gesteld, maar ook verliest de tekst door deze dubbele weg vaak meerdere zowel formele als inhoudelijke elementen.

Op grond van vertalingen van oude literatuur die ontstaan zijn in de afgelopen 30 jaar wordt gepoogd om de vragen te beantwoorden: op welke manier wordt internationale receptie van historische teksten aangestuurd? Welke middelen kiezen vertalers/bewerkers om de historische tekst aan een modern publiek in een ander taalgebied te presenteren? Met welke doelstellingen wordt historische literatuur vertaald?